

Mette Glarborg nyplanter ikke arealer til FKL-dyrkning. I stedet indfører hun løbende princippet i bestående plantninger som her i ahorn. Foto: Einar Bo Thomsen.

»Vi skal gøre de gode træer endnu bedre, så de opnår den allerbedste kvalitet, som køberne betaler meget store merpriser for«, siger Hans C. Graversgaard. Foto: Einar Bo Thomsen.

Hurtig skov fem-dobler overskuddet

Unge, sunde, lige og knastfri kævler opnår meget store merpriser.

Af Einar Bo Thomsen
ebt@landbrugsmedierne.dk
tlf. 33 39 47 65

Hvorfor nøjes med 1.000 kr. pr. kubikmeter træ, når man kan få 5.000 kr. Og hvorfor vente 130 år på, at træet er hugstmodent, når den halve tid er nok?

De to spørgsmål stiller skovfoged Hans C. Graversgaard fra Skovdyrkerne. Gennem de seneste 25 år har han udviklet en metode, der kan mangedoble fortjenesten for skovejeren.

Med metoden speedes træernes vækst op. Samtidig forbedres træets kvalitet markant ved at stamme de bedste træer op.

For dårlig kvalitet

Hans C. Graversgaard har givet metoden navnet Forceret Kvalitets Løvtræ, FKL.

»Vi producerer alt for meget træ med lav kvalitet. I stedet skal vi målrettet gå efter at fremstille træ med den allerhøjeste kvalitet, der er overefterspurgt, og som opkøberne betaler meget store merpriser for«, siger Hans C. Graversgaard.

I dag sælges eg, der har C-kvalitet, for mellem 1.000 og 1.300 kr. pr. kubikmeter, og A-kvalitet uden mærker efter grene på kævlen sælges for 2.000 til 4.000 kr. Hvis man samtidig kan garantere, at A-kvaliteten er knastfri, så det kan bruges til finere, er prisen endnu højere.

Øland Skov

- 234 ha i alt
- 81 ha bøg
- 34 ha eg
- 16 ha løv
- 55 ha gran
- 21 ha ædelgran
- 11 ha pyntegrønt
- 16 ha ubevokset

»Det er hverken svært eller avanceret at dyrke høj kvalitet uden knaster«, siger Hans C. Graversgaard.

Som at høste to gange

Ahorn og eg er de arter, der bedst egner sig til formålet. De er nemme at dyrke, og prisen for den bedste kvalitet er 5.000 kr. pr. kubikmeter og i flere tilfælde endda højere.

For at opnå den høje pris skal træet opfylde nogle særlige krav. For det første skal kævlerne være seks meter lange. Desuden skal de være lige og sunde. Og de skal have

Fakta om FKL

- Træerne sikres optimal vækst og vokser hurtigt
- Sælges som seks meter lange kævler med en diameter på 60 cm
- Træet er garanteret knastfrit bortset fra inderste 10 cm
- Kvaliteten er overefterspurgt og opnår en meget stor merpris
- Træet bruges som knastfri finér og til stole og andre møbler med super kvalitet.

en diameter på mindst 60 cm og være helt knastfri bortset fra de inderste 10 cm.

En af de danske skovejere, der har taget metoden til sig, er Mette Glarborg, der driver 234 hektar skov på Øland på Limfjordens nordlige bred. Hun overtog skoven for fire år siden, og foreløbig har hun indført FKL-metoden på 20 hektar med hovedsagelig eg og ahorn.

»Metoden halverer omdriftsalderen i løvtræ. Det kan sammenlignes med, at en landmand får mulighed for at høste to gange samme år. Samtidig højnes træets kvalitet, og prisen på det producerede træ fem-dobles«.

»Det kan man da ikke sige nej til«, siger Mette Glarborg, der indfører metoden overalt i skoven, hvor det er muligt.

Fra 4.400 til 70 træer

Som et ekstra plus ved FKL-metoden, kommer skoven hurtigere til at ligne en gammel skov, fordi træerne konstant sikres optimale vækstforhold og derfor vokser hurtigt.

Ulempen ved metoden er, at det koster en ekstra udgift på mellem 7.000 og 11.000 kr. pr. hektar til mærkning, udtynding, opstamning og til at fjerne vanris for at sikre, at kævlerne bliver knastfri.

Ved etablering af arealet plantes 4.400 træer pr. hektar. Når træerne er 7-9 meter høje og cirka ti cm i brysthøjdediameter, udvælges cirka 240 træer til opstamning, og de nærmeste 'konkurrenttræer' fjernes ved samme lejlighed.

Antallet af træer reduceres derefter løbende, så trækroneerne hele tiden har optimale

»Det kan sammenlignes med, at en landmand får mulighed for at høste to gange samme år. Samtidig højnes træets kvalitet. Det kan man da ikke sige nej til

Mette Glarborg, skovejere, Øland

Hans C. Graversgaard er her ved at opstamme et egetræ hos Mette Glarborg.

Saven er en japansk specialsav med teleskopskaft, der rækker lige godt 4,6 meter. Træets diameter er lige under ti cm på det bredeste sted.

Egen er vintereg (Agder-eg, Quercus Petrea), der sætter få ris. Foto: Einar Bo Thomsen.

betingelser for at udvikle sig, indtil der kun er 70 træer pr. hektar. Erfaringerne viser, at træets årlige tykkelsesvækst bliver på mindst en cm.

Tre kævler betaler udgift

»Næsten al den skov, vi planter, kan først høstes af de kommende generationer. Derfor bliver det ikke i min tid, at de knastfri superkævler skal sælges«.

»Men hvis bare tre af de 70 kævler pr. hektar kan sælges for en merpris på 4.000 kr. stykket, så giver investeringen overskud. Og så er der stadig 67 kævler, som kan bidrage med yderligere indtægt«, siger hun.

Der er også andre fordele ved FKL-metoden. Den tidlige og aktive udtynding i skoven skaber et ret lyst skovbillede med en god undervækst i skovbunden.

»Vi ved også, at træer med tidligt og lavt sat trækrone simpelthen er sundere og mere stormstabile«, siger Hans C. Graversgaard.